

JAARVERSLAG

KERKEN KIJKEN UTRECHT 2019

INHOUD

VOORWOORD.....	2
KERKEN KIJKEN UTRECHT.....	3
OPENSTELLINGEN EN BEZOEKERSAANTALLEN.....	4
PUBLICITEIT EN BIJZONDERHEDEN.....	6
OPENINGS- EN SLOTBIJEEENKOMST SEIZOEN 2019.....	9
KERKEN LUISTEREN.....	12
GIDSEN: WERVING EN ACTIVITEITEN.....	13
SPONSOREN EN PARTNERS.....	15
FINANCIEEL VERSLAG.....	17
COLOFON.....	19

VOORWOORD

2019 is in meerdere opzichten een historisch en succesvol jaar geweest voor Kerken Kijken Utrecht. Allereerst is vlak voor de jaarwisseling de Stichting Kerken Kijken Utrecht opgericht. Hiermee is een belangrijke stap gezet naar verdere professionalisering van Kerken Kijken en ontstaat er duidelijkheid over de 'governance' van onze activiteiten.

Daarnaast mochten we tijdens het zomerseizoen meer dan 60.000 bezoekers met 50 verschillende nationaliteiten in de Utrechtse binnenstadskerken (exclusief de bezoekers aan de Domkerk) verwelkomen. Dit absolute bezoekersrecord laat opnieuw zien dat Utrecht met de monumentale binnenstadskerken zeer aantrekkelijk is voor binnen- en buitenlandse bezoekers.

We zijn blij dat we ook in 2019 zien dat de stad zich wil blijven profileren als stad van erfgoed én als kerkenstad. Zo heeft de gemeente Utrecht een rijkssubsidie ontvangen om de huidige visie religieus erfgoed te kunnen uitbreiden met gebouwen zonder status als rijks- of gemeentelijk monument. De uitbreiding zal eind 2020 zijn voltooid.

Het project Kerken Luisteren, waarbij amateur- en professionele musici tijdens de openingsuren van de kerken mini-concerten geven, was in 2019 ook een succes. Inmiddels heeft de gemeente Utrecht toegezegd ook in 2020 hiervoor een subsidie te zullen verstrekken, waarmee we vanzelfsprekend zeer verguld zijn.

Samen met onze partners ZIMIHC en Dick van Dijk (UKO) zullen we in de zomermaanden van 2020 weer een mooi programma neerzetten.

We zien hiernaast steeds meer samenwerking ontstaan met andere partners op het gebied van toerisme, musea en erfgoed. Het Catharijneconvent en Utrecht Marketing zijn hier voorbeelden van. Als Kerken Kijken zijn we blij met deze ontwikkeling, omdat er enorm veel kansen liggen voor een verdere ontsluiting van het religieuze erfgoed in onze stad.

We kunnen terugkijken op een mooi jaar. Het geeft ons veel energie om samen met onze vrijwilligers ook in 2020 vol in te zetten op meer bezoek en betere toegankelijkheid van het religieuze erfgoed in Utrecht!

Namens het bestuur van Kerken Kijken Utrecht, **Bert-Jan Brussaard, voorzitter**

KERKEN KIJKEN UTRECHT

Kerkelijk cultureel erfgoed in de binnenstad van Utrecht zichtbaar en toegankelijk maken voor een breed publiek. Dat is sinds 1983 de belangrijkste doelstelling van Kerken Kijken Utrecht (KKU). Dat publiek komt in toenemende mate niet alleen uit de stad 'en ommelanden', maar ook uit de rest van Nederland en uit diverse Europese landen. Het valt daarbij op, dat met name bezoekers uit Duitsland en de zuidelijke Europese landen in aantal groeien.

Bezoekers krijgen de gelegenheid op eigen houtje gedurende de openstelling van de twaalf deelnemende binnenstadskerken het religieus erfgoed te bezoeken of gebruik te maken van de talloze vrijwillige en kundige gidsen die hen kunnen rondleiden door de kerk. Er zijn nog steeds ruim 200 gidsen actief voor KKU in de zomermaanden (juni-september). Dit aantal staat wel onder druk de laatste jaren. Het is lastiger vrijwilligers te vinden dit belangrijke werk te doen, net zoals bij vele andere vrijwilligersorganisaties. Vandaar dat KKU meer aandacht en tijd besteedt aan de werving en het behoud van vrijwilligers.

'Kerken Luisteren' als concertserie is in 2019 voor de tweede keer gehouden. Een steeds belangrijker extra activiteit van KKU! In samenwerking met Zimihc Maatwerk, het Utrechts Kerkgebouwen Overleg, HKU Utrechts Conservatorium en Dick van Dijk zijn elf lunchconcerten gehouden in evenzoveel kerken in het centrum van Utrecht. Alle gratis concerten konden op ruime belangstelling rekenen. KKU geeft ook aandacht aan andere kerkconcerten in de zomermaanden, zoals tijdens de Kerkennacht, wandelconcerten langs het Utrechts Kerkenkruis en de Utrechtse Orgelzomer.

Steeds meer bezoekers herkennen Utrecht als pareltje van het religieus erfgoed in Europa. In 2019 mocht KKU al meer dan 60.000 mensen verwelkomen. De Utrechtse KKU ressorteerde in 2019 voor het laatste jaar onder de STABU, de Stichting Archeologie en Bouwhistorie Utrecht. In december 2019 is de Stichting Kerken Kijken Utrecht opgericht.

BESTUUR (EIND 2019)

Bert-Jan Brussaard	Voorzitter
Koos Drost	Plaatsvervangend voorzitter
Kees Kooij	Secretaris
Henk Mos	Penningmeester
Angelike van Erp	Bestuurslid
Norbert Meuwissen	Gidsencoördinator
Hans Spinder	Bestuurslid
Stijn Terlingen	Bestuurslid

Henk Jansen	Adviseur (gemeente Utrecht)
Georgette v.d.Water	Projectcoördinator

OPENSTELLINGEN EN BEZOEKERSAANTALLEN

Deelnemende Kerken

- St. Augustinuskerk, Oudegracht 69*
- St. Catharinakathedraal, Lange Nieuwstraat 3
- Domkerk, Domplein 9-10
- Doopsgezinde kerk, Oudegracht 270
- Geertekerk, Geertekerkhof 22
- Ste. Gertrudiskathedraal en -kapel, Willemsplantsoen 2
- Jacobikerk, Jacobskerkhof 22
- Janskerk, Janskerkhof 26
- Lutherse kerk, Hamburgerstraat 9
- Nicolaïkerk, Nicolaaskerkhof 9
- Pieterskerk, Pieterskerkhof 3
- St. Willibrordkerk, Minrebroederstraat 21

** Ook in 2019 was de St. Augustinuskerk gesloten wegens verbouwing en dat zal ook in 2020 het geval zijn.*

Openstellingen

De kerken waren open voor publiek van 25 juni t/m september 2019, op dinsdag t/m zaterdag in ieder geval tussen 12.00 en 16.00 uur. Ook buiten het reguliere seizoen waren enkele kerken geopend, meestal op aangepaste tijden. Actuele openingstijden zijn te raadplegen op www.kerkenkijken.nl.

Statistieken

In totaal zijn dit jaar 515 openstellingen gerealiseerd (exclusief de Domkerk). Per kerk worden door KKK gidsen dagelijks statistieken bijgehouden over het aantal bezoekers en indien mogelijk waar zij vandaan komen. Dit levert het volgende beeld:

In totaal hebben wij in KKK-seizoen 2019 meer dan 161.000 bezoekers mogen ontvangen. De Domkerk is vanouds de grootste publiekstrekker, met circa 100.000 bezoekers in de zomermaanden. 61.215 bezoekers hebben ook hun weg gevonden naar de minder bekende schatten van de stad. De bezoekersaantallen betekenen een record voor KKK.

Lunchconcerten

Tijdens de reguliere openstellingen waren er dit jaar, onder de noemer 'Kerken Luisteren' op 11 vrijdagen lunchconcerten van drie kwartier. Deze trokken gemiddeld 54 bezoekers per concert.

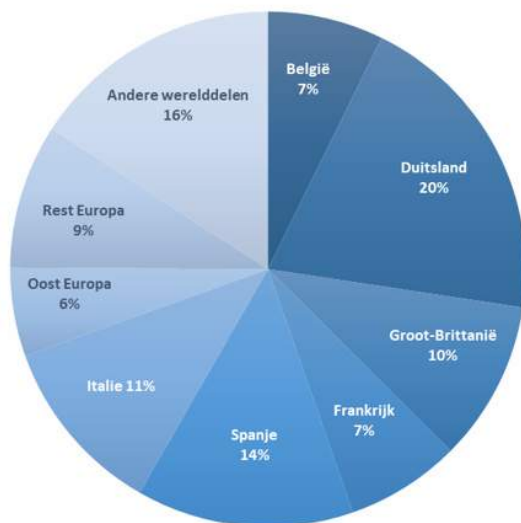

Kerken	Bezoekers reguliere KKU openstellingen	Open monumentendag en Opentuinendag Pieterskerk	Bezoekersaantal totaal	Aantal dagen open	Gemiddeld per dag
St. Augustinuskerk	0	0	0	0	0
St. Catharinakerk	12648	1500	14148	46	275
Doopsgezinde kerk	4509	754	5263	45	100
Geertekerk	2621	46	2667	46	57
Ste. Gertrudiskerk	2334	645	2979	56	42
Jacobikerk	4407	516	4923	65	68
Janskerk	3347	1383	4730	39	86
Lutherse kerk	5394	669	6063	48	112
Nicolaïkerk	6006	419	6425	57	105
Pieterskerk	6852	222	7074	53	129
St. Willibrordkerk	5838	1105	6943	60	97
Totaal (excl. Domkerk)	53956	7259	61215	515	105

Van het totaal aantal bezoekers was ruim 15% van de bezoekers van buiten Nederland afkomstig. De herkomst van het groeiend aantal buitenlandse bezoekers is vermeld in bijgaand diagram. Meer gedetailleerde informatie over bezoekersaantallen en -herkomst (zelfs per dag!) is op te vragen via info@kerkenkijken.nl.

De door KKU verzamelde data stellen we ter beschikking aan Utrecht Marketing voor de Utrecht Barometer.

Herkomst buitenlandse bezoekers 2019

PUBLICITEIT EN BIJZONDERHEDEN

KKU in de Media

Ook in 2019 was er weer volop aandacht voor KKKU in diverse media. Het begon met de oproep voor vrijwilligers om als gids aan de slag te gaan en werd vervolgd met aankondigingen van het nieuwe Kerken Kijken seizoen. Hier volgt een dwarsdoorsnede van off en online-publicaties rond KKKU.

Flyer met oproep vrijwilligers bij Article magazine d.d. 30-04-2019

VC Utrecht - Vrijwilligerscentrale Utrecht 12 minuten ·

Vacature vd week: Kerken Kijken Utrecht zoekt gastvrije gidsen voor het zomerseizoen!
 Als #vrijwilliger ben je het visitekaartje van Kerken Kijken Utrecht! Je verwelkomt bezoekers en leidt ze rond in 1 van de deelnemende kerkgebouwen in het centrum van #Utrecht. <https://vcutr...> Meer weergeven

Oproep door VC Utrecht op Facebook

Anke Klein @AnkeKlein · 11u

Mocht vanmiddag het 37e seizoen van @KKUtrecht openen. Meer dan 200 vrijwilligers maken het mogelijk om kerken in de Utrechtse binnenstad de komende maanden open te stellen. Prachtige manier om ons religieus erfgoed voor het brede publiek toegankelijk te maken.

Twitterbericht Anke Klein d.d. 21-06-2019

Oud-Utrecht

21 juni om 19:12 ·

Op 25 juni 2019 start het 37e seizoen van Kerken Kijken Utrecht. Tot en met 14 september 2019 zijn de 11 kerken in het centrum van Utrecht weer open voor bezichtiging.

Vanmiddag was de start, met een bijdrage van Mark Stafleu van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, een fraai optreden van het Kathedraal Koor Utrecht en de opening door wethouder Anke Klein.

Mark Stafleu schetste zijn achtergrond met gevoel voor kerken als baken en plek voor bijeenkomsten. Ook zijn achtergrond bij de afdeling monumenten van gemeente Utrecht en kennis van 37 jaar Kerken Kijken Utrecht. Utrecht (en Vereniging Oud-Utrecht) heeft een voortrekkersrol met de kerkervisie die in 2017 is vastgesteld. Er is nu een Religieus Erfgoed programma van de RCE en er zijn inmiddels 50 kerkervisies.

Hij schetste een aantal gedachten: Er kan niet alleen aandacht zijn voor monumentale kerken. Kerken zijn niet alleen erfgoed maar ook plek voor ontmoetingen. De leegstand biedt mogelijkheid voor participatie. Andere speerpunten zijn verduurzamen en toegankelijkheid. Toerisme kan interessant zijn voor behoud van religieus erfgoed. De vraag is wat het potentieel is. Er is nu een opdracht aan het NBTC om dat te onderzoeken. Eerste uitkomsten zijn: Religieus erfgoed is niet per se het doel van een bezoek, is wel een plek om verhalen te vertellen, met architectuur, cultuur, museum en daarmee zichtbaarheid en draagvlak voor kerken.

Anke Klein noemde bij de opening het getal van 3200 beschermde monumenten in Utrecht. Utrecht is daarmee topper in erfgoed. De 58 monumentale kerken zijn daarin een bijzonder bezit. De vrijwilligers van Kerken Kijken dragen bij aan de beleving van het religieus erfgoed en de verhalen die er zijn te vertellen.

Facebook Oud Utrecht d.d. 21-06-2019

Kerken kijken en luisteren

UTRECHT - Op 25 juni start het 37ste seizoen van Kerken Kijken Utrecht. Tot en met 14 september zijn de elf kerken in het centrum van Utrecht weer open voor bezichtiging. De gidsen van Kerken Kijken Utrecht zijn aanwezig voor cultuur-historische rondleidingen. Daarnaast zijn er ook dit jaar weer gratis lunchconcerten in de opengestelde kerkgebouwen. Musici uit binnen- en buitenland verlenen hieraan hun medewerking. Ook zijn er deze zomer weer lunchconcerten in de elf opengestelde kerken bij te wonen. De concerten vinden vrijwel wekelijks plaats (vrijdagmiddag van 13.15 tot 14.00 uur) en zijn gratis toegankelijk. Het programma varieert van klassieke tot light-popmuziek. Het complete concertprogramma en de openingstijden van de kerken zijn te vinden op www.kerkenkijken.nl.

ma en de openingstijden van de kerken zijn te vinden op www.kerkenkijken.nl.

Sieraden maken

UTRECHT - Altijd al zelf een sieraad willen ontwerpen en laten afgieten in goud of zilver? Dat kan op zaterdag 22 juni of dinsdag 25 juni tijdens een eendaagse workshop tijdens de sieradenexpositie Ring Please. Onder leiding van de goudsmeden Maja Houtman en Karin Wichers maken deelnemers in was een model dat vervolgens bij een professionele gieterij in edelmetaal wordt gegoten. De workshop vindt plaats in Utrechtse Galerie Niek Waterbolk, Schoutensteeg 10. Voorkennis of ervaring met goudsmeden is niet noodzakelijk. Aanmelden: www.sieraden-vanutrecht.nl.

Stadsblad d.d. 19-06-2019

Telegraaf 26-06-2019

DUIC 22-06-2019

Gemeente Utrecht

2 uur · 🌐

Heb je nog geen plannen voor dit weekend? Kom kerken kijken en ontdek Utrechts religieus erfgoed. Toegang is gratis en als je wil, kun je ook een rondleiding krijgen. Meer info en openingstijden: www.kerkenkijken.nl

👍 6

1 keer gedeeld 🗨️

Facebook Gemeente Utrecht d.d. 26-07-2019

Dinsdag 25 juni - Zaterdag 14 september

Kerken Kijken Utrecht

Tot en met 14 september 2019 zijn de 11 kerken in het centrum van Utrecht weer open voor bezichtiging. Tijdens dit zomerevenement dat jaarlijks zo'n 150.000 bezoekers trekt, zijn gidsen van Kerken Kijken Utrecht aanwezig voor cultuur-historische rondleidingen. Daarnaast zijn er ook dit jaar weer gratis lunchconcerten in de opengestelde kerkgebouwen. Musici uit binnen- en buitenland verlenen hieraan hun medewerking.

UITagendautrecht.nl

Religieus erfgoed in de media

Religieus erfgoed komt steeds vaker op de agenda te staan, zowel lokaal als regionaal. Dat blijkt wel uit de volgende publicaties.

Stadsblad d.d. 17-04-2019

International Conference Religious Heritage in a Diverse Europe

New Directions in Practice, Policy & Scholarship

15 April 2019

International conference organized by the University of Groningen, Stichting Oude Groninger Kerken (Groningen Historic Churches Foundation), Museum Catharijneconvent, Future for Religious Heritage Brussels, Jewish Cultural Quarter.

In partnership with: International Network for Interreligious Research and Education (INIRE)

Groningen, Netherlands
June 19-21, 2019

Uitnodiging d.d. 15-04-2019

Religieus Erfgoed
@reli_erfgoed

Er worden andere eisen gesteld aan kerkbestuurders dan vroeger en nieuwe bestuursleden vinden vraagt een andere aanpak. Leer hier meer over en praat mee op 27 juni in de Nicolaïkerk in Utrecht tijdens de eerste regiobijeenkomst van 2019 van de VBMK.

toekomstreligieuserfgoed.nl/evenementen/re...

Twitter Religieus Erfgoed

Reformatorisch Dagblad

Petitie tegen sluiting Sint-Augustinuskerk Utrecht

Redactie kerk
02-05-2019
Kerk & religie

De rooms-katholieke Augustinuskerk in Utrecht. beeld Wikimedia

De Sint-Augustinuskerk aan de Oudegracht in Utrecht is een petitie gestart om sluiting van het kerkgebouw te voorkomen, meldt de [website](#) van de rooms-katholieke kerk.

De rooms-katholieke parochies in Utrecht hebben grote geldzorgen. Sinds 20 november 2017 vallen de drie

Reformatorisch Dagblad d.d. 02-05-2019

OPENINGS- EN SLOTBIJEENKOMST SEIZOEN 2019

Opening seizoen – 21 juni 2019 in de Catharinakathedraal

Bert-Jan Brussaard opende als voorzitter van Kerken Kijken Utrecht de openings-bijeenkomst van het 37e seizoen Kerken Kijken. Hij heette iedereen welkom en memoreerde dat het vorig seizoen gestarte project Kerken Luisteren een succes is geweest en dat het project in het seizoen 2019 daarom zal uitbreiden. In alle elf kerken komt dit seizoen een lunchconcert. Het voortdurende succes van KKU is natuurlijk onmogelijk zonder de inzet van de vele vrijwillige gidsen. Bert-Jan dankte vervolgens de vorig jaar afgetreden voorzitter Eiko Smid voor zijn inzet voor KKU. Mark Stafleu, hoofd van de afdeling Strategie & Internationaal bij de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed hield vervolgens een lezing over de toekomst van het religieus erfgoed. Mark werkte eerder bij de gemeente Utrecht en was ook enige tijd collega van stadsarcheoloog Tarq Hoekstra, die betrokken was bij het opstarten van KKU. Later was Mark namens de gemeente ook betrokken bij een doorstart van KKU in 2003.

Bij veel kerkelijke gemeenschappen is sprake van vergrijzing en dus afname van draagkracht. De kerkbesturen komen dan voor ingrijpende beslissingen te staan, die vaak samengaan met tegenstellingen en emoties. Voor de kerkelijke gemeenschap en voor de wereld van het cultureel erfgoed zijn deze ontwikkelingen ingrijpend. Wat gebeurt er met leegkomende gebouwen? Nevengebruik, herbestemming of zelfs sloop?

Omdat een kerkgebouw vaak een prominente plek inneemt in een dorp of buurt heeft het ook invloed op het sociale leven. Bij een herbestemming tot woningen of appartementen verdwijnt er een stilteplek. Vanuit de rijksoverheid is er een actieprogramma opgesteld, waarin het overleg met de huidige gebruikers een prominente rol heeft. In het laatste regeerakkoord is er ruime aandacht voor het religieus erfgoed, waarbij zeker ook aan budgetten is gedacht. Dit heeft er o.a. toe geleid dat er in november 2018 door acht partijen in Nijmegen samenwerkingsafspraken zijn gemaakt. Het betreft naast de rijksoverheid de provincies, de gemeenten, monumentenfinanciers, kerkeigenaren en erfgoedorganisaties.

Van deze afspraken is een eerste speerpunt dat alle betrokken gemeenten een kerkenvisie moeten opstellen. Utrecht begon daar als eerste mee en inmiddels zijn al vijftig gemeenten gestart met het maken van zo'n visie. Het gaat dan vaak over alle kerken in gemeenten en niet alleen die met een lange cultuurhistorie. Het proces van het maken van zo'n visie is in eerste instantie belangrijker dan de eindrapportage. Buiten kijf staat dat er belangrijke verschillen bestaan tussen bijvoorbeeld de gemeente Rotterdam en de gemeente Súdwest-Fryslân, met alle consequenties voor de kerkenvisie van dien.

Een tweede speerpunt is het vergaren van kennis. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan het interieur van de kerk en het beheer. Een derde speerpunt is de verduurzaming. Wat is er mogelijk om de energiekosten in de hand te houden en kerken uiteindelijk ook energieneutraal te maken? Het draagvlak voor religieus erfgoed heeft eveneens aandacht nodig. Hoe interesseer je bijvoorbeeld jongeren zonder christelijke achtergrond voor oude kerkgebouwen? Om de gebouwen toegankelijk te houden is het werven van vrijwilligers belangrijk. Te denken valt aan het vormen van een vriendengroep voor het gebouw, naast de kerkelijke gemeente voor zover die nog bestaat.

Mark Stafleu

Door het Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen is onderzoek gedaan naar het economisch belang van religieus erfgoed. Religieus erfgoed is nooit de aanleiding van een bezoek aan ons land, maar trekt wel duizenden liefhebbers als ze toch hier zijn. Het religieus erfgoed in Utrecht is daarnaast ook wel uniek voor de Nederlandse situatie: talloze kerken met een cultuurhistorische waarde, het Kerkenkruis, het Catharijneconvent en niet in de laatste plaats de aanwezigheid van de Utrechtse Dom. Utrecht Marketing probeert de zichtbaarheid van al dit moois te vergroten. Dit inzet van een mix van vrijwilligers en professionals is hiervoor noodzakelijk. Het religieus erfgoed vergroot zeker de economische waarde van Utrecht, maar zal niet gauw tot massa-toerisme leiden.

Vervolgens was er een optreden van het Kathedrale Koor Utrecht, dat ook de afkorting KKU voert. Bestuurslid Angelike van Erp legde uit waarom het optreden van dit koor zeer passend was:

- De Sint Catharinakathedraal is de thuisbasis van dit koor.
- Het repertoire omvat religieuze muziek uit de katholieke en de protestantse traditie.
- Het koor bestaat 150 jaar (tot 1974 als koor Sint Gregorius Magnus). In eerste instantie opgericht als mannenkoor, later kwamen ook jongens, meisjes en vrouwen het koor versterken. Nog steeds is het een koor waarin alle generaties vertegenwoordigd zijn.
- Dirigent Gerard Beemster is 30 jaar aan het koor verbonden. Het koor stond tijdens de opening al die tijd in de nissen rond het priesterkoor en trad naar voren om a-capella twee werken te zingen, van Felix Mendelssohn Bartholdy Herr, sei mir gnädig en van Gregor Aichinger Regina Coeli.

Kathedrale Koor Utrecht

Hierna was het woord aan Anke Klein, wethouder van Utrecht met de portefeuille erfgoed. Anke Klein vertelde dat de gemeente Utrecht 3200 beschermde monumenten telt, waarvan er 58 tot het religieus erfgoed behoren. Kortgeleden, op 12 juni was er een partnerbijeenkomst religieus erfgoed, georganiseerd door Utrecht Marketing, waar KKU ook bij aanwezig was. Steeds weer blijkt dat KKU een bijzonder project is en dat het alleen kan bestaan dankzij de inzet van de circa 200 gidsen. Ook het project Kerken Luisteren is niet mogelijk zonder de inzet van de vrijwilligers van KKU.

Als dank bood zij namens de gemeente alle gidsen een exemplaar van het recent verschenen boek Utrecht bouwt 1945-1975 aan. Het eerste exemplaar kreeg de voorzitter overhandigd. En hiermee was het seizoen 2019 van KKU geopend.

Tenslotte sprak Angelike van Erp een dankwoord uit voor al degenen die deze openingsbijeenkomst mogelijk hebben gemaakt, zoals het Catharijneconvent en de Catharinakathedraal. Vervolgens gaf ze het woord aan de dirigent van het koor. Deze ging kort in op de geschiedenis van het koor met als bekendste dirigenten de componisten Johan Winnubst, Hendrik Andriessen en Herman Strategier. Gerard Beemster staat in deze traditie en hierna werden twee motetten van zijn hand uitgevoerd, namelijk also lief heeft God de wereld gehad en Gratias agimus tibi. De borrel na afloop was plezierig en goed.

Anke Kleine en Bert-Jan Brussaard

Sluiting seizoen – 27 september 2019 in de Jacobikerk

Voorzitter Bert-Jan Brussaard opende de bijeenkomst met een korte terugblik op een geslaagd seizoen. Het aantal bezoekers is in 2019 van 50.000 toegenomen tot ruim 60.000, een mooi record. Dit aantal is nog zonder de bezoekers van de Domkerk mee te tellen, circa 100.000. Hij sprak zijn dank uit aan de steun die we hebben ontvangen van de gemeente Utrecht, museumCatharijneconvent, Utrecht Marketing, VVV en als allerbelangrijkste de inzet van alle vrijwillige gidsen van Kerken Kijken Utrecht. Zonder deze gidsen zou Kerken Kijken Utrecht niet kunnen voortbestaan.

Vervolgens leidde Koos Drost het spel van organist Dick van Dijk in. Dick is werkzaam bij NS en organist in Vleuten en Wijk bij Duurstede. Daarnaast is hij ook gediplomeerd beiaardier. Hij speelde op op het Van Vulpenorgel: Moreau Fugué in C van Matthias van den Gheyn (1721 – 1785) en op het Hessorgel: Morceau Fugué in G van dezelfde componist.

Norbert Meuwissen, het KKKU-bestuurslid dat “gidsen” in zijn portefeuille heeft, is altijd op zoek naar nieuwe gidsen. Dit jaar waren er vijftien nieuwe. Hij memoreerde dat er onder de bezoekers veel buitenlanders zijn. In één van de kerken zijn vijftig nationaliteiten geteld.

Vervolgens interviewde hij Christa Bijkerk, sinds dit seizoen gids in de Gertrudiskathedraal. Zij is met vervroegd pensioen gegaan en heeft gehoor gegeven aan de oproep zich als gids aan te melden omdat zij het belangrijk vindt dat de kerken open zijn. Omdat in de Gertrudiskathedraal de meeste gidsen parochianen zijn en Christa ook deel uitmaakt van de parochie kende zij al veel gidsen. Het was interessant de verhalen van de collega-gidsen te horen en daar in de loop van de tijd een eigen verhaal uit te destilleren bij haar rondleidingen. Een goede herinnering heeft ze aan een Engels echtpaar, dat alle Oud-Katholieke kerkgebouwen in Nederland wilde bezoeken en niet wist dat in Utrecht vele kerken te bezichtigen zijn.

Norbert vermeldde ook de invloed van twee tentoonstellingen op het bezoek van Kerken Kijken Utrecht. De Bible Belt tentoonstelling in het Catharijneconvent heeft veel bezoekers getrokken en een flink aantal daarvan heeft ook de Catharinakathedraal en de Lutherse kerk bezocht. In de Nicolaïkerk was de tentoonstelling Special Awards van kunstenaars met een beperking.

Deze tentoonstelling heeft ervoor gezorgd dat veel bezoekers daardoor ook de Nicolaïkerk hebben leren kennen.

Vervolgens kreeg Dick van Dijk het woord om een en ander te vertellen over muziek in kerkgebouwen in Utrecht, van lang geleden tot en met Kerken Luisteren. Na het gereedkomen van de Romaanse Dom in 1023 klonken dagelijks iedere drie uur Gregoriaanse gezangen. Met de Reformatie kwam daar een eind aan en ook de orgelmuziek werd uit de kerkdiensten verbannen. O.a. in Amsterdam bleef het orgel wel in gebruik, maar dan voor stadsconcerten door een stadsorganist. Gemeentezang zonder instrumentale begeleiding bleek echter geen succes en het orgel kwam weer terug in de kerkdiensten. Anderzijds verdween de stedelijke muziek grotendeels uit de kerken toen er concertzalen ontstonden. Pas de laatste dertig, veertig jaar is het weer gebruikelijk om religieus erfgoed te benutten voor muzikale optredens. In 2018 ontstond het idee om intensiever gebruik te maken van de kerken onder het motto Kerken Luisteren. Kerken Kijken en ZimiHC adopteerden het idee. Het initiatief paste goed binnen de Visie Religieus Erfgoed en dit jaar werd het (weer) ondersteund door Gemeente Utrecht, het Fentener van Vlissingenfonds, de Stichting Elise Mathide Fonds en de stichting Carel Nengerman Fonds. Ook opmerkelijk waren de concerten in de Westerkerk, die nu een horecabestemming heeft en in de Buurkerk, die al jaren een museumbestemming heeft. In beide kerken zijn de orgels nog aanwezig. Bij de concerten van kerken Luisteren waren gemiddeld 58 bezoekers. Tot slot sprak Dick zijn dank uit aan de gidsen voor hun hulp bij de concerten.

Dick van Dijk

Koos gaf vervolgens het woord aan Sjoerd de Boer, die vertelde over de machtige familieclans binnen de stad. Opmerkelijk was dat de parochiekerken daarin een prominente rol hadden. Voor de ene clan was dat de Jacobikerk en voor de andere clan de Nicolaïkerk en de Geertekerk. Hoewel deze middeleeuwse partijstrijd later niet meer letterlijk werd uitgevochten, bleven de tegenstellingen ook in latere eeuwen nog bestaan.

Nadat de Catharijnekathedraal geen kloosterkerk meer was, ging deze ook een rol spelen voor de clan van de Jacobikerk. Als laatste onderdeel van het slotprogramma kondigde Koos het tweede intermezzo aan van Dick van Dijk, Preludium en Fuga in C van Johann Sebastiaan Bach (1685 – 1750). De bijna 70 bezoekers genoten vervolgens van de afsluitende borrel en proostten op een succesvol afgerond seizoen Kerken Kijken Utrecht.

KERKEN LUISTEREN

Naar aanleiding van de succesvolle pilot in 2018, hebben de initiatiefnemers KKU, ZIMIHC, Dick van Dijk (Utrechts Kerkgebouwen Overleg) opnieuw een concertreeks georganiseerd tijdens het 'Kerken Kijken Utrecht seizoen' in de maanden juli, augustus en september 2019.

Net als het jaar ervoor waren deze lunchconcerten weer gepland in alle aan Kerken Kijken deelnemende kerken, op vrijdagmiddagen en twee extra op woensdagmiddagen. De optredens waren gratis te bezoeken met na afloop een collecte voor een vrijwillige bijdrage. Nieuw was de succesvolle deelname van het Utrechts Conservatorium. Net als in 2018 waren bezoekers, muzikanten en Kerken Kijken-gidsen ook dit jaar zeer enthousiast over Kerken Luisteren. De muziekstijlen van de concerten liepen uiteen, van barok en klassiek tot Engelse koormuziek, Ierse volksmuziek en Nederpop. Alle concerten waren succesvol en werden hooggewaardeerd door de aanwezigen.

Vanzelfsprekend zijn er ook tips voor een volgende editie. Zo zullen de concerten in 2020 geprogrammeerd worden in de schoolvakanties, en niet daarvoor of daarna. Er is voldoende belangstelling om Kerken Luisteren niet alleen op vrijdagmiddagen, maar ook op woensdagmiddagen te programmeren.

Voor het eerst hebben studenten van het HKU Utrechts Conservatorium meegedaan aan Kerken Luisteren. Behalve hun kwalitatief uitstekende niveau brachten deze studenten ook een jonger publiek mee.

De publiciteit rondom de concerten verliep voornamelijk via inzet van tweetalige posters en folders, social media, de KKU-website en overige online plaatsingen. Het AD Utrechts Nieuwsblad en het Stadsblad hebben meerdere malen berichten geplaatst. De bezoekers waren -meer dan vorig jaar- ook uit het buitenland afkomstig. De tweetalige programmaboekjes kwamen goed van pas! Voor de algehele promotie is nu ook www.kerkenluisteren.nl in gebruik, die doorverwijst naar de website van Kerken Kijken Utrecht. Nieuw is de vermelding van andere kerkconcerten die in de Utrechtse zomer plaatsvinden in de binnenstad. Zo was er aandacht voor Kerkennacht, Kathedrale Koor Utrecht en lunchconcerten in de Buurkerk. Er kwam een vruchtbare samenwerking tot stand, die tot meer aandacht en bezoek over en weer heeft geleid. Ook concerten in de zomerperiode in enkele andere kerken zijn opgenomen op de website van KKU. Tijdens Open Monumentendag, traditioneel de afsluiting van het Kerken Kijken seizoen, heeft het Kathedrale Koor een aantal concerten verzorgd in de kerken van het kerken-kruis. Bij deze concerten was telkens een korte cultuurhistorisch toelichting op de locatie. Naast de serie Kerken Luisteren waren er in de kerken nog drie losstaande series orgelconcerten in de Domkerk, Jacobikerk en Nicolaïkerk, en waren er op Monumentendag nog twee zogeheten "orgelvoettochten".

In 2019 waren de bezoekersaantallen van Kerken Luisteren gemiddeld rond de 58 bezoekers per concert, iets lager dan in 2018. De programmering voor volgende edities zal hierom ook voornamelijk in de zomervakanties zijn, zodat waarschijnlijk meer bezoekers de concerten zullen weten te vinden. Voor de volgende editie wordt onderzocht of ook concerten gehouden kunnen worden in het kader van Kerken Luisteren in religieus erfgoed dat toch al open is in de zomerperiode, zoals het Bunkhotel aan de singel en de kapel van hotel The Anthony.

Dit project werd mogelijk gemaakt met subsidies van de afdelingen Cultuur, Erfgoed en Toerisme van de Gemeente Utrecht, Elise Mathilde fonds, Fentener van Vlissingen Fonds en Stichting Carel Nengerman Fonds.

GIDSEN: WERVING EN ACTIVITEITEN

De werving en inzet van nieuwe gidsen

In de ervaring van Kerken Kijken Utrecht moet er steeds meer uit de kast getrokken worden om nieuwe gidsen te interesseren actief te zijn voor KKKU. Natuurlijk zijn er de flyers op strategische plekken in de stad, advertenties en artikelen in bladen en volop aandacht in de sociale media. In 2019 is een start gemaakt met een beeldcampagne om meer gidsen te binden aan KKKU. De verwachting is dat deze inspanningen in 2020 meer resultaten gaan opleveren. In heel 2019 zijn er vijftien nieuwe gidsen aangemeld. De begeleiding van nieuwe gidsen is een kerntaak van de gidsencoördinator in het bestuur van KKKU. Er zijn gesprekken met nieuwe gidsen, waarbij de persoonlijke drijfveren om juist in die ene binnenstadskerk te willen gidsen, goede navolging krijgen. Er is een introductiebijeenkomst om de vrijwilligers wegwijs te maken in Kerken Kijken Utrecht en ook krijgen de nieuwe gidsen ieder jaar een uitgebreide toelichting van de kerk waar zij gaan gidsen: de historie, de anekdotes, de bijzondere cultuur-historische of religieuze details. Alles wordt in het werk gesteld om nieuwe gidsen te ondersteunen in hun belangrijke vrijwilligerswerk. De teamleiders van de gidsen in alle deelnemende binnenstadskerken leveren hieraan een belangrijke bijdrage.

Net als vorige jaren is het vrijwel gelukt de grootste knelpunten in de vraag naar gidsen op te lossen. Met het jaar is het wel lastiger om dat voor elkaar te krijgen.

Het gidsen-bestand vergrijsd en dunt uit, terwijl jongeren moeilijk te verleiden zijn deze bijzondere en zeer gewaardeerde vrijwilligersactiviteit voort te zetten. Het bestuur van Kerken Kijken Utrecht bezint zich dan ook samen met de teamleiders op innovatieve manieren hoe hiermee om te gaan, bijvoorbeeld in de vorm van een audiotour of door gebruik te maken van QR-codes. Wat dat ook moge opleveren, Kerken Kijken Utrecht is onvoorstelbaar erkentelijk voor alle vrijwilligers die de openstelling van de binnenstadskerken opnieuw mogelijk hebben gemaakt in 2019!

Activiteiten

Een belangrijke pijler onder de vrijwilligers-aanpak is een divers aanbod aan activiteiten voor gidsen binnen en buiten het seizoen. Lezingen, een excursie, maar ook een training van de wijkagent 'hoe om te gaan met moeilijke gasten' behoren hiertoe.

Excursie naar Zwolle en Hattem

Ieder jaar, zo wil de traditie, biedt Kerken Kijken Utrecht een excursie aan voor alle gidsen. In 2019 vond deze al na twee weken na de sluiting van het seizoen plaats, op 12 oktober. Zwolle en Hattem waren dit jaar de bestemmingen. Een rijk gevarieerd programma voerde ons langs restaurant de Hofvlietvilla in Zwolle voor koffie en gebak, vervolgens een prachtige stadswandeling door zeer ervaren gidsen door de eeuwenoude Hanzestad met o.a. een bezoek aan het Maagjesbolwerk, Hopmanshuis en de oude Stadsmuur.

Het is altijd inspirerend om als gids een rondleiding te krijgen door een andere gids in een geheel andere omgeving! De groep nam een kijkje in de voormalige Broerenkerk uit de 15de eeuw, waar tegenwoordig boekhandel Waanders is gevestigd. Ook gingen we naar het Oude Provinciehuis met de Nieuwe Statenzaal. Natuurlijk bezocht de grote groep vrijwilligers van Kerken Kijken Utrecht ook de Grote of Sint-Michaëlskerk.

Het bezoek aan het pittoreske Hattem was hierna voor velen een openbaring. Na de goed verzorgde lunch in restaurant Banka was het eerst mogelijk om in kleinere groepjes de binnenstad van Hattem beter te leren kennen. Hierna was het goed toeven in de Grote of Andreaskerk, waar opnieuw zeer ingevoerde gidsen in kleinere groepen de KKU-gidsen rondleidden. Vóór deze kerk is de groepsfoto gemaakt. Na een welbestede dag konden de gidsen even uitblazen met een hapje en een drankje. Hierna keerde de bus weer huiswaarts, terwijl de vele verhalen over Kerken Kijken Utrecht vroeger, nu en in de toekomst de rode draad vormden in alle gesprekken die tijdens de thuisreis werden gedeeld.

KKU-gidsen voor de Grote Kerk in Hattem

Lezingen

Maar liefst drie lezingen zijn er buiten het seizoen gehouden, speciaal om de band met de gidsen goed te houden en waar mogelijk te versterken. Dat hiervoor veel belangstelling is, sterkt Kerken Kijken Utrecht in het idee dat het goed is buiten het traditionele seizoen elkaar regelmatig op te zoeken en activiteiten te organiseren.

Lezing koorhekken

Bini Biemans en Hans Baars hebben in 2009 een lezing gegeven over koorhekken. De afgelopen jaren hebben zij dit onderwerp verder bestudeerd en extra informatie boven water gekregen.

Zij wilden hun kennis hierover graag in 2019 met de gidsen van Kerken Kijken Utrecht delen. Wat was er eerst: een koor van zangers of het onderdeel van het gebouw? Dat was de openingsvraag van deze boeiende lezing. Vervolgens vroegen wij ons af: waarom zijn er koorhekken en sinds wanneer zijn ze er? Bini Biemans vertelde uitgebreid over de Utrechtse koorhekken in de kerken die aan Kerken Kijken Utrecht deelnemen, inclusief de verdwenen en niet-gerealiseerde koorhekken. Na de pauze gaven Hans en Bini een rondleiding langs de koorhekken in de Jacobikerk. Alle aanwezigen kregen ten slotte een informatieblad met daarin een overzicht van andere koorhekken in Nederland.

Lezing Utrecht, Sticht en stad tussen 925 en 1304

Dit is de titel van de lezing van Marlies van Leeuwen die zij gegeven heeft aan de gidsen van Kerken Kijken Utrecht in de Jacobikerk. Tussen 1304 en 1528 was Utrecht het centrum van de Noordelijke Nederlanden. Geen enkele stad was zo groot en machtig en in geen enkele stad heeft de burgerij zoveel te vertellen. Hoe kon dat eigenlijk? Hoe is dat houten fort uit de Romeinse tijd en de grensplaats tussen Franken en Friezen uitgegroeid tot deze machtige stad? In deze lezing is in het kort de geschiedenis van zowel het bisdom als de stad tussen 925 en 1304 verteld. Het bleek uit alle voorbeelden en de geschiedschrijving dat de geschiedenis van Utrecht heel nauw samenhangt met die van Europa.

Lezing Gesamtkunstwerk en het Rietveld-Schröderhuis

Verteld door Peter Berends, gids KKU

“Omdat ik vrijdags altijd vrij heb, kon ik mooi naar de lezing van Hans Beunderman. Thema was het Gesamtkunstwerk in het algemeen en het Rietveld-Schröderhuis in het bijzonder. De heer Beunderman begon met de carrière van Gerrit Rietveld: zijn begin als meubelmaker, plus veel aandacht voor de door hem ontworpen stoelen, zijn kennismaking met De Stijl en het Rietveld-Schröderhuis, zijn meesterwerk. Ook de relatie met opdrachtgeefster Truus Schröder kwam ter sprake. Vervolgens ging hij uitgebreid in op andere Gesamtkunstwerken, zoals de Willibrordkerk en de Gertrudiskathedraal. Hij gaf ook Utrechtse voorbeelden waar ik nooit van gehoord had. Hij was minder te spreken over de architectuur van Kasteel De Haar, omdat het zo overdadig is vormgegeven en ingericht. Bovendien zagen middeleeuwse kastelen er helemaal zo niet uit. Ik was onder de indruk, omdat de heer Beunderman over heel veel kennis beschikt en levendig en gepassioneerd over het thema sprak.”

SPONSOREN EN PARTNERS

Kerken Kijken Utrecht 2019 en Kerken Luisteren 2019 zijn mede tot stand gekomen dankzij de financiële bijdragen/inzet van de volgende sponsors en partners.

Gemeente Utrecht

De gemeente is al sinds de oprichting van Kerken Kijken Utrecht een zeer belangrijke bondgenoot en sponsor van Kerken Kijken. De gemeente stimuleert hiermee natuurlijk het bezoek aan het religieus erfgoed in de stad. Hiernaast ondersteunen ze met hun zeer gewaardeerde bijdrage ook de tientallen vrijwilligers die sinds jaar en dag als gids de duizenden bezoekers rondleiden in de deelnemende kerken. De bijdrage van de gemeente is voor de organisatie en de activiteiten van Kerken Kijken Utrecht in brede zin en zorgt in belangrijke mate voor het voortbestaan van deze jaarlijkse manifestatie. Daarnaast zorgt de gemeente Utrecht ervoor dat het project Kerken Luisteren kan worden uitgevoerd.

≡kfheinfonds

Sinds 1938 heeft het KF Heinfonds, opgericht door Karl Friedrich Hein, zich ontwikkeld tot een belangrijke steunpilaar in de regio, voor bijzondere initiatieven in de provincie Utrecht. Het fonds richt zich op het bevorderen van monumentenzorg, natuurbehoud, cultuur en volksontwikkeling, podiumkunsten, volksgezondheid en maatschappelijk werk. Wij zijn het fonds zeer erkentelijk voor hun bijdrage voor het doorontwikkelen van de website kerkenkijken.nl

Het Provinciaal Utrechts Genootschap van Kunsten en Wetenschappen (PUG), opgericht in 1773, is één van de oudste nog actieve genootschappen van ons land. Het PUG heeft als doel kunsten, cultuur en wetenschappen in

stad en provincie Utrecht te stimuleren en te subsidiëren. Het Provinciaal Utrechts Genootschap van Kunsten en Wetenschappen (PUG), opgericht in 1773, is één van de oudste nog actieve genootschappen van ons land. Het PUG heeft als doel kunsten, cultuur en wetenschappen in stad en provincie Utrecht te stimuleren en te subsidiëren. In 2019 ontvingen wij van PUG een bijdrage voor de actualisering van de website van Kerken Kijken Utrecht.

In 1956 richtten de sociaal bewogen Utrechtse Lambertus Hendricus van Baaren (1888-1964) en zijn zuster Josephina Francisca van Baaren (1890-1959) de Van Baaren Stichting op met als doel het ontwikkelen en ondersteunen van initiatieven op het gebied van ouderenzorg, kinderopvang, gezondheidszorg, onderwijs en cultuur. Voor vernieuwing van de website kerkenkijken.nl mochten we in 2019 een bijdrage van de Van Baaren Stichting ontvangen.

Jaarlijks steunt het Elise Mathilde Fonds zo'n duizend uiteenlopende maatschappelijke initiatieven in Rotterdam en Utrecht. Te midden van een lijst waar o.a. de nieuwe bibliotheek op de Neude, Stichting Leergeld Utrecht en het museum Boymans van Beuningen in Rotterdam deel van uitmaken, zijn wij dankbaar en trots dat wij ook in 2019 steun hebben ontvangen van het Elise Mathildefonds. Deze had betrekking op de vervaardiging van de promotiemiddelen voor het project Kerken Luisteren 2019.

Stichting Carel Nengerman Fonds

Dit fonds, vernoemd naar de man die 35 jaar werkte bij AMEV (later opgegaan in ASR) ook als voorzitter van de Raad van Bestuur en in de Raad van Commissarissen, is een trouwe bondgenoot van Kerken Kijken Utrecht.

Het fonds draagt bij aan projecten die natuur en cultuur in de provincie Utrecht bevorderen. De bijdrage in 2019 is ten goede gekomen aan het project Kerken Luisteren 2019.

Het Fentener van Vissingen Fonds ondersteunt en stimuleert met subsidies en de Fentener van Vissingen Cultuurprijs kunst -en cultuurprojecten in de provincie Utrecht. Het fonds werd in 1961 door SHV opgericht en wordt sindsdien gefinancierd door dit familiebedrijf met circa 60.000 werknemers en diverse activiteiten wereldwijd. De bijdrage die we in 2019 mochten ontvangen kwam ten goede aan het project Kerken Luisteren 2019.

Het bestuur wil de sponsoren en partners hartelijk bedanken voor hun bijdrage waarmee de genoemde activiteiten mogelijk gemaakt konden worden.

UTRECHT

Het toerisme groeit wereldwijd. Ook Utrecht kan rekenen op steeds meer bezoekers. Kerken Kijken Utrecht draagt hieraan bij, omdat uit binnen- en buitenland steeds meer 'kwaliteitstoeristen' naar de stad komen om ons prachtig religieus erfgoed te bewonderen. Utrecht Marketing heeft Kerken Kijken Utrecht ook in 2019 ondersteund door vermelding op hun website bezoek-utrecht.nl en advisering.

De Stichting Archeologie en Bouwhistorie van de Stad Utrecht is opgericht met het oogmerk een deel van de publieksgerichte activiteiten volgend uit archeologie, bouw-historie en monumentenzorg te stimuleren. De stichting stelt zich tot doel 'materiële en immateriële steun te verlenen aan die aspecten van het archeologisch en bouw-historisch onderzoek binnen de gemeente Utrecht, die op de verbreiding van de kennis daarvan bij het publiek gericht zijn'. KKKU ressorteerde tot eind 2019 onder de STABU.

FINANCIEEL VERSLAG

Financieel was 2019 voor Kerken Kijken Utrecht een boeiend en soms ook wel spannend jaar. Dankzij de financiële bijdragen van de gemeente Utrecht en fondsen zoals de Van Baaren Stichting, het K.F. Heinfonds, het Provinciaal Utrechts Genootschap en Utrecht Marketing is het mogelijk geweest een aantal activiteiten en projecten te ontplooiën die bijdragen aan de doelstellingen van KKKU. Toenemende kosten en de wens tot verbreden en verdiepen van de activiteiten geven wel

een permanente noodzaak om de financiële mogelijkheden te vergroten. De eind 2019 gerealiseerde overgang naar een zelfstandige stichting zal hier zeker nieuwe mogelijkheden gaan geven.

Toelichting op baten, lasten en resultaat

Het jaar 2019 is afgesloten met een negatief resultaat van € 1.579, wat is veroorzaakt door de niet begrootte kosten voor het oprichten van de nieuwe stichting (ruim € 1.600). Overige uitgaven zijn vrijwel conform begroting.

Baten, lasten en resultaat 2019

Baten	Begroot	Gerealiseerd	Gerealiseerd
Jaar	2019	2019	2018
Subsidie gemeente Utrecht	24,768	24,768	24,000
Fondsen en sponsors	2,282	10	1,500
Overige inkomsten	-	250	250
Totaal	27,050	25,028	25,750

Lasten	Begroot	Gerealiseerd	Gerealiseerd
Jaar	2,019	2,019	2,018
Projectcoördinatie	13,200	13,200	12,000
Bestuurskosten	1,000	2,742	861
Drukwerk algemene brochure	3,500	3,826	6,304
Excursie gidsen	3,000	2,842	2,758
Reiskosten gidsen	1,500	791	659
Scholing gidsen	250		
Lezingen / activiteiten gidsen	500	150	80
Publiciteit, Gidsenwerving	1,000	1,030	886
Opening en afsluiting seizoen	1,200	893	1,203
Internet en website vaste kosten	500	299	221
Informatievoorzieningen kerken	1,000	694	43
Bankkosten	200	139	140
Onvoorzien	200		
Totaal	27,050	26,607	25,155

Resultaat voor dotaties	-1,579	595
Dotaties	-	1,843
Resultaat 2019	-1,579	-1,247

Projecten

Vernieuwing website

	Lasten	Baten
Ontwerp en bouw (gerealiseerd)	3,050	
Fotografie en video (te realiseren)	4,670	
Subsidie Van Baaren Stichting		2,000
Subsidie Utrechts Genootschap		1,000
Subsidie K.F. Hein fonds		2,000
Utrecht Marketing		1,220
Reservering 2018 KKU		1,500
Totaal	7,720	7,720

Kerken luisteren

	Lasten	Baten
Subsidie Gemeente Utrecht		15,000
Fondsen en overige inkomsten		5,670
Projectkosten	20,668	
Vooruitontvangen 2020	2	
Totaal	20,670	20,670

Balans

Datum	01/01/2019	01/01/2020
Activa		
Bankrekening	27,962	1,176
Vorderingen	2,400	2,848
Totaal activa	30,362	4,024
Passiva		
Reservering Informatievoorziening	3,500	2,000
Reservering Website	1,500	-
Vermogen	2,100	2,021
Vooruitontvangen posten	23,262	2
Totaal passiva	30,362	4,024

Projecten

Zoals eerder gemeld is in 2019 het vervolgproject "website" van start gegaan. Dit betreft met name het aanbieden van informatie in meerdere talen en het verbeteren en uitbreiden van fotografie en video. Door technische tegenslag zal dit project uiteindelijk in 2020 worden afgerond. KKU heeft het project Kerken Luisteren onder haar hoede. Hiervan is apart een gedetailleerd verslag beschikbaar.

Toelichting op de balans

De reservering Website is ingezet voor de in 2019 gemaakt kosten van dit project. De reservering Brochures is omgezet naar een meer algemene reservering voor specifieke informatievoorzieningen. Het eigen vermogen is beperkt, maar is voldoende voor de continuïteit van de voorziene werkzaamheden ten behoeve van de doelstelling van de stichting.

COLOFON

Tekst en redactie:

Stijn Terlingen i.s.m. KKU-bestuur

Eindredactie en vormgeving:

GW communicatie & evenementen

Fotografie:

pag. 1, 4, 5 en 19 Nina Slagmolen i.o.v. KKU,
overige KKU

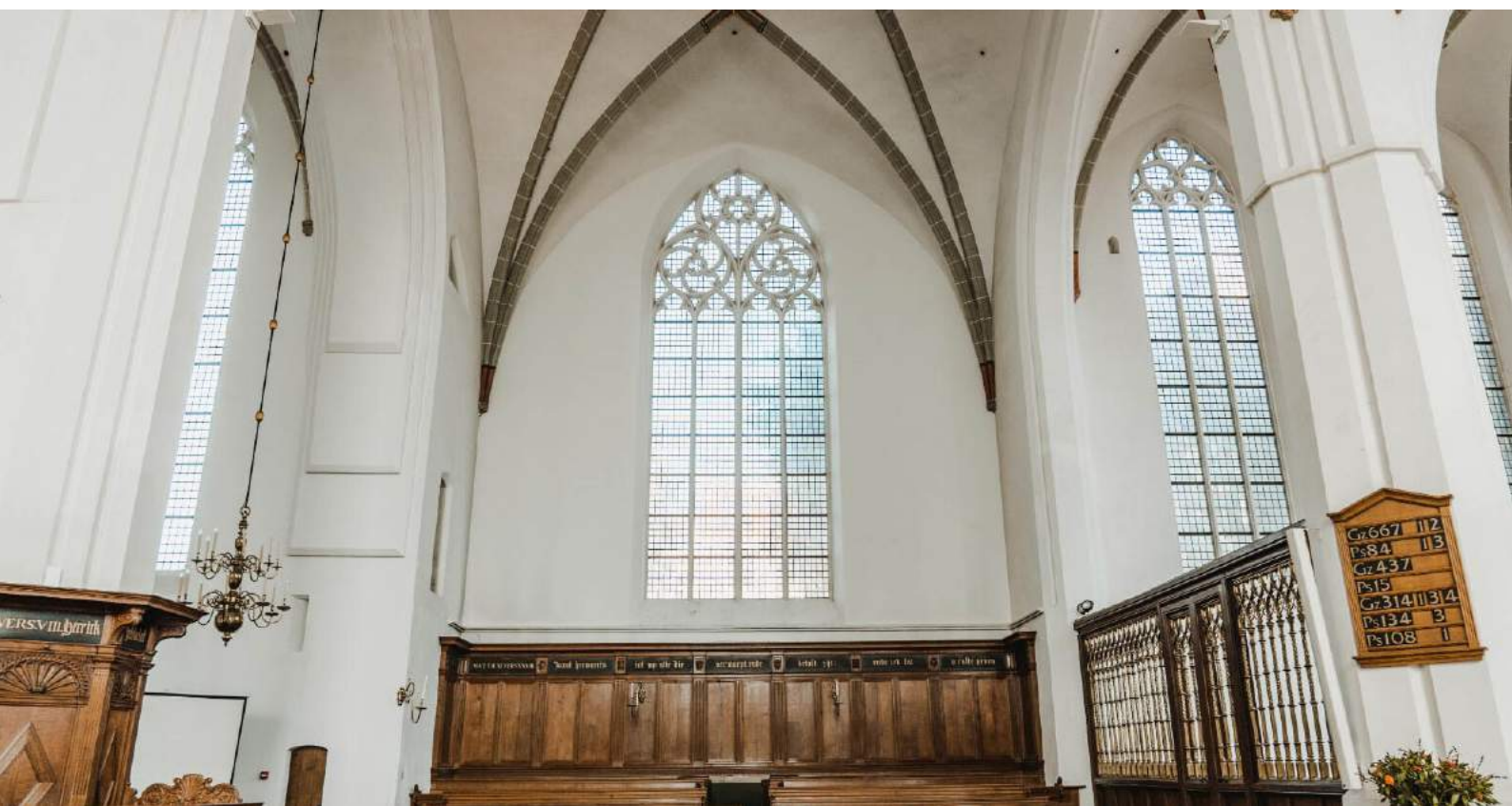
Meer informatie:

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de secretaris van Kerken Kijken Utrecht, Kees Kooij via: secretaris@kerkenkijken.nl of met de projectcoördinator Georgette van de Water via: info@kerkenkijken.nl

Correspondentieadres:

KKU, p/a Kees Kooij, Leidsekade 92,
3531 HB Utrecht

www.kerkenkijken.nl

MEER INFORMATIE: SECRETARIS@KERKENKIJKEN.NL OF INFO@KERKENKIJKEN.NL

WWW.KERKENKIJKEN.NL